

DE LA ÎNĂLȚIMEA CELOR 20 DE ANI: FILIALA „MARAMUREȘ”

*Elena CĂRĂUȘ-SINIȚA,
șefa Filialei „Maramureș”*

Biblioteca – locul unde cartea este la ea acasă, locul care ne păstrează amintirile, ne delectează sufletul, ne farmecă cu mulțimea de tezaure informaționale, ce așteaptă fără răgaz răsfoite. Treptat, rolul bibliotecilor, în viața omului și a întregii societăți, a evoluat, biblioteca devenind un centru atât științific, cultural, cât și instructiv-educativ.

Îată că încet-încet s-au perindat cei 20 de ani de activitate a Bibliotecii „Maramureș”, filiala Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, deschisă la 14 octombrie 2001, în baza protocolului de colaborare între Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” din Baia Mare, România, (director Teodor Ardelean) și Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” din Chișinău (director Lidia Kulikovski).

Evenimentul de importanță majoră s-a desfășurat în cadrul manifestărilor culturale organizate cu prilejul sărbătoririi Hramului orașului Chișinău. Inaugurarea nu ar fi fost posibilă fără sprijinul financiar al Consiliului Județean Maramureș, care a alocat suma necesară pentru achiziționarea celor 10.000 de volume de carte românească, acestea fiind completate anual cu donații și noi achiziții, atingând, la începutul anului 2021, cifra de 27.534 de documente, și cuprinzând toate domeniile cunoașterii. Prioritare au rămas a fi domeniile umaniste, în special, beletristica și cartea pentru copii. Potrivit destinației, colecția bibliotecii găzduiește documente pentru împrumut la domiciliu și pentru consultare pe loc.

Pe parcursul a două decenii, biblioteca a fost într-o continuă dezvoltare, un progres semnificativ pentru domeniul biblioteconomic. Cot la cot au muncit oameni dedicați muncii lor, pentru ca astăzi să dispunem de o bibliotecă modernă, de un adevărat centru de cultură și educație.

Biblioteca „Maramureș” oferă servicii variate comunității, astfel devenind cu adevărat utilă: ore de lectură, dezbateri pe marginea cărților, concursuri de erudiție, activități ludice, campanii dedicate lecturii. Aici menționăm Programul de lectură „Chișinăul citește”, Concursul de lectură „Bătălia Cărților”, care oferă copiilor posibilitatea de a descoperi cărți și lucruri noi.

Formele și metodele de atragere la lectură sunt diverse: Campania „Fii deștept! Ia un card inteligent!”, care promovează ideea obținerii cardului de acces la bibliotecă, modul de înscriere la bibliotecă, explicând mecanismul de obținere a serviciilor și beneficiilor drept urmare a utilizării serviciilor de bibliotecă; Campania „Re-Vino la biblioteca ta!”, care urmărește scopul de promovare a imaginii bibliotecii în comunitate; Lecturile verii sub genericul „Cartea nu are vacanță”; „Să re-auzim povestea” – povești terapeutice pentru tinerii cu CES (Cerințe Educaționale Speciale); Programul estival „Provocarea verii”; „Citește și Descoperă Chișinăul” – cel mai recent proiect, care contribuie la redescoperirea farmecului Municipiului Chișinău, la împlinirea a 585 de ani de la prima atestare documentară, și multe alte proiecte.

Activitatea Bibliotecii „Maramureș” a fost reflectată în mai multe publicații periodice: *Țara, Cuvântul liber, Literatura și Arta, BiblioPolis, Graiul Maramureșului, Făclia*: în total, peste 120 de articole, schițe și interviuri. Intervenții reușite au fost și reportajele la posturile de Radio Moldova (9) și TV Moldova 1 (6).

De-a lungul anilor, am prezentat și am lansat peste 700 de cărți, am inițiat un raft cu 200 de cărți ce conțin autografe ale personalităților marcante care ne-au pășit pragul: T. Ardeleanu, L. Kulikovski, Iu. Filip, G. Vieru, N. Dabija, I. Țurcanu, S. Vangheli, A. Moraru, A. Ganenco, T. Țopa, I. Badicu, G. Furdui, I. Raileanu, I. Jabinschi, R. Buzu, I. Negrei ș.a.

Serviciile și programele Bibliotecii „Maramureș” au fost reorganizate, potrivit Legii despre biblioteci și reorientarea la cerințele și aspirațiile comunității, spre dezvoltarea socială, individuală și întărire a sentimentului de apartenență comunitară.

Activitatea bibliotecii s-a axat pe următoarele direcții: consolidarea rolului bibliotecii ca principala instituție de cultură și de educație; modernizarea și optimizarea serviciilor pentru utilizatori; extinderea, în continuare, a informatizării activităților de bibliotecă și orientarea surselor informaționale către utilizator.

Cele mai importante evenimente care au influențat dezvoltarea bibliotecii au fost: Programul de lectură „Chișinăul citește”, Concursul de lectură „Bătălia cărților”, programe de promovare a bibliotecii „Advocacy pentru bibliotecari”, „Vocea utilizatorului”, Campania „E-biblioteca mea”, „Traficul de ființe umane”, Programul estival „Provocarea verii”, „Lectură, Experiment, Joc!”, „Voi stați acasă, noi vă povestim”, „Fii deștept! Ia un card Inteligent!”, Nocturna bibliotecii, Zilele Chișinăului, Săptămâna Zâmbetului, Campania de Comunicare a Științei „Hora Științei Hasdeu”, „Maratonul Utilizatorului” și altele.

Un moment important și interesant a fost colaborarea Bibliotecii „Maramureș” cu Teatrul Municipal de Păpuși „Guguță”, proiectul din Programul „Să re-auzim povestea”.

Echipa bibliotecii are menirea să completeze, să sprijine și să participe la activitățile organizate de BM „B.P. Hasdeu”, fiind o parte componentă a acesteia. Ne-am implicat în cursurile de formare și instruire la nivel național și internațional, organizate de către Campusul competențelor. Informația despre activitatea bibliotecii a fost plasată periodic pe rețelele de socializare. Dezvoltarea profesională atât la nivel intern, cât și extern ne oferă noi deprinderi pentru exercitarea sarcinilor de serviciu, cu un grad avansat de complexitate și diversitate.

Atelierele organizate de Campusul competențelor pentru bibliotecarii din cadrul BM „B.P. Hasdeu” asigură educarea culturii instruirii continue, motivarea aspirației bibliotecarului către formare continuă și perfecțiune. În acest sens, am beneficiat de următoarele traininguri: IT și managementul calculatorului, Biblioteca modernă, Crearea și gestionarea blogurilor, Servicii noi de bibliotecă, Instrumente Web pentru crearea Curriculumului Vitae digital.

În prezent, un rol important are accelerarea implementării serviciilor inovatoare pentru comunitatea chișinăuiană.

Proiectele și serviciile realizate în cadrul filialei „Maramureș”, împreună cu partenerii și voluntarii săi, au avut un impact pozitiv și semnificativ asupra comunității, contribuind la dezvoltarea personală a utilizatorilor prin cunoștințele acumulate de pe urma evenimentelor nominalizate, care le-au îmbogățit experiența și le-au schimbat modul de gândire analitică pe parcursul a 20 ani. Astfel, au fost puse la dispoziția cititorului Cenaclul literar „Atlas cultural”, Salon „Meridian Literar”, Clubul „Bravo Bravissimo!”, ce

au avut drept scop organizarea întâlnirilor cu scriitori și oameni de artă, prezentări de carte, expoziții tematice, recitaluri de poezii, discuții pe anumite subiecte etc.

Programul „Ora poveștilor” constituie o formă de activitate, care permite bibliotecarilor să prezinte micilor utilizatori colecții de cărți cu basme sau povestiri pentru copii, ajutându-i să-și dezvolte vocabularul, creativitatea și imaginația.

Cenaclul literar „Magia cuvântului” a fost inițiat la dorința tinerilor sensibili și iscoditori, îndrăgostiți de arta cuvântului, ce trăiesc în lumea metaforelor, care vor să-și exprime în scris trăirile și stările sufletești. Ședințele cenaclului se desfășurau într-o atmosferă de discuții-dezbateri cu lansări și prezentări de carte, expoziții de pictură și întâlniri cu scriitori.

Programul „Zâmbete pe fața copiilor suferinzi” s-a desfășurat în parteneriat cu Centrele de Zi și Activități ale Tinerilor cu Dizabilități de Intelect „Start” și Asociația Părinților cu Copii cu Dizabilități Mintale „Planeta Carității”. Această colaborare reprezintă o filă de succes în istoria bibliotecii noastre. Orice activitate, în cadrul proiectului, a avut drept scop integrarea copiilor cu necesități educaționale speciale. Acest program dezvoltă sentimente de toleranță, înțelegere și incluziune socială.

Proiectul „Relaxoterapia prin carte” a fost inițiat în cadrul serviciului ProSănătate, al cărui grup-țintă au devenit persoanele cu Cerințe Educaționale Speciale (CES). De comun acord cu Centrul de Zi și Activități ale Tinerilor cu Dizabilități de Intelect „Start” și Asociația Părinților cu Copii cu Dizabilități Mintale „Planeta Carității”, au fost organizate activitățile privind diferite aspecte ale sănătății și de formare a aptitudinilor și deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil și sănătos. Principalele subiecte abordate vizează corpul omenesc și sănătatea, igiena personală, alimentația sănătoasă, activitatea sportivă, comportamente preventive și protective.

Serviciul „Terapi@Cărții” este un serviciu educațional pentru persoanele cu CES, asigurând astfel egalitatea accesului la informații și la documentele necesare educației permanente și dezvoltării personalității utilizatorilor din Centrul de Zi și Activități ale Tinerilor cu Dizabilități de Intelect „Start” și Asociația Părinților cu Copii cu Dizabilități Mintale „Planeta Carității”.

Serviciul „Teatrul păpușilor din hârtie”, oferit tinerilor cu CES, are la bază metoda terapeutică. Faptele și istorioarele care se

desfășurau în scenetele interpretate aveau un caracter cognitiv-distractiv, oferindu-le posibilitatea participanților de a trăi emoțiile și sentimentele personajelor din povești. Rezultatul obținut a fost teatralizarea poveștilor de către tinerii Centrului de Zi și Activități a Tinerilor cu Dizabilități de Intelect „Start” și încadrarea lor în rolurile interpretate.

Promovarea tinerilor pasionați de arta frumosului a devenit o istorie de succes. Astfel, la 28 mai 2018 a fost organizată expoziția de desene și fotografii „Clipa aici, visul urmează” de Ecaterina Busuioc, utilizatoarea Bibliotecii „Maramureș”. Din mărturisirile autoarei: „Biblioteca «Maramureș», filială a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, mi-a oferit șansa să mă afirm ca tânăr activ prin diferite activități de voluntariat, serate creative, întâlniri cu scriitori și oameni de artă, și nu în ultimul rând prin realizarea propriului atelier de fotografie în incinta bibliotecii. Oportunitățile descoperite printre rafturile pline de cărți și cu ajutorul bibliotecarelor care lucrează neostenit în favoarea utilizatorilor bibliotecii, au contribuit la succesele obținute de mine”.

Proiectul „Povești terapeutice” face parte din programul de promovare a lecturii „Să re-aurim povestea” și s-a desfășurat în parteneriat cu Centrul Prietenos Tinerilor din sectorul Botanica a Municipiului Chișinău (psiholog Svetlana Sârbu). Beneficiarii proiectului au fost persoane cu CES. Acest proiect a fost posibil numai datorită stabilirii unui contact de durată cu această instituție.

Proiectul „Povești de la bunicuța” presupune o oră de lectură cu voce a poveștilor cu tâlc. Poveștile pentru copii din colecția bibliotecii propuse pentru ora de lectură cu voce au fost selectate cu profesionalism și atenție, pentru a răspunde exigențelor fiecărui copil, părinte, bunic, învățător, profesor sau educator. În condiții de pandemie, am oferit un suport de povești on-line. Acest proiect contribuie la stimularea creativității copilului, la dezvoltarea vocabularului său, la consolidarea relației cu oameni apropiați și la însușirea unor principii morale esențiale.

O componentă importantă în activitatea de succes a bibliotecii o constituie și parteneriatul cu instituțiile de învățământ școlar și preșcolar, precum și cu alți actori ai comunității.

Voluntariatul reprezintă o componentă esențială a societății civile, care mobilizează cele mai nobile aspirații ale omenirii – libertatea, oportunitatea și siguranța. Biblioteca favorizează dezvoltarea tinerilor, oferindu-le posibilitatea de a participa la implementarea

activităților și serviciilor ce le sunt destinate pentru a desfășura activități de voluntariat.

La Dușanbe, capitala Tadjikistanului, în anul 2019 s-a desfășurat Forumul Voluntarilor CSI dedicat promovării cititului în rândul tinerilor și copiilor din țările CSI cu genericul „Promovarea lecturii în rândul copiilor și tinerilor”. Pe parcursul unei săptămâni, participanții la forum au abordat multidimensional problema cititului în rândul tinerilor, constatând nivelul scăzut al acestuia. Astfel, evenimentul a reunit diferiți experți, șefi de organizații, bibliotecari, reprezentanți ai mediului academic, profesori, voluntari și coordonatori de proiecte din 9 țări, precum Republica Moldova, Belarus, Ucraina, Federația Rusă, Azerbaidjan, Armenia, Tadjikistan, Kârgâzstan și Kazahstan. Biblioteca „Maramureș” a fost una din instituțiile prezente la acest forum, iar voluntarul ce ne-a reprezentat bunele practice a fost Constanța Sinița, comunicând despre serviciile „ProSănătate”, „Cărți cu Benzi desenate” și proiectul municipal „Să re-auzim povestea”.

Parteneriatul este un model sigur de promovare a imaginii bibliotecii în comunitate. În acest sens, ne-am propus să analizăm permanent ariile mai puțin acoperite, pentru a identifica noi parteneri. Ca urmare ale acestor cercetări, biblioteca conlucrează avantajos cu Grădinița nr. 55, Grădinița nr. 156, Gimnaziul „Decebal”, Centrului de Zi și Activități a Tinerilor cu Dizabilități de Intelect „Start”, Centrul „Planeta Carității”, Liceul „Gaudeamus”, Liceul „L. Rebreanu”, Liceul „Litterarum”, AO AGAPIS, AO DoGood, Colegiul Național de Medicină și Farmacie „Raisa Pocalo”, LTPA „N. Sulac” ș.a.

Biblioteca „Maramureș” și bibliotecarii săi au drept scop primordial al activității lor implementarea ideilor ingenioase, captivante, atractive, neordinare, dar cu efect major în realizarea obiectivelor propuse. Bibliotecarul contemporan este acela care poate deschide pentru utilizatorul său o fereastră spre lumea întreagă, care poate schimba viziuni, idei, atitudini, vieți doar printr-un cuvânt bun, o carte de căpătâi, un gest frumos prin propriul exemplu.

Doar împreună putem face schimbarea, pentru că suntem uniți și bine determinați.